

Familjerätt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 89 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012 på det familjerättsliga området. Motionsyrkandena gäller utredningar om faderskap, talerätt i mål om fastställande av faderskap, föräldraskap vid assisterad befruktning, adoption, översyn av vårdnadsreglerna, riskbedömningar vid vårdnadstvister, fler än två vårdnadshavare, automatisk gemensam vårdnad för ogifta föräldrar, särskilt biträde för barn i vårdnadsmål, olovligt bortförda barn i internationella förhållanden, umgängesrätt för biologisk förälder, umgängesrätt för annan än biologisk förälder, tillsyn av överförmyndare, gode män, god man för ensamkommande flyktingbarn, införande av barnbalk, ersättning till vigselförrättare, tvångs- och barnäktenskap, s.k. flersamma förhållanden, ändringar i namnlagen, retroaktiva namnbyten, laglott, särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, arvsrätt för kusiner och registrering av testamenten.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Av dessa behandlas 81 i förenklad ordning. I de fallen hänvisar utskottet till tidigare ställningstaganden som gjorts under valperioden.

I betänkandet finns två reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	6
Inledning	6
Gode män	6
Laglott	9
Översyn av vårdnadsreglerna	11
Övriga motionsförslag – förenklad beredning	13
Reservationer	15
1. Gode män, punkt 1 (S)	15
2. Översyn av vårdnadsreglerna, punkt 3 (S, V)	16
Särskilt yttrande	17
Övriga motionsförslag – förenklad beredning, punkt 4 (S, MP, SD, V)	17
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Gode män

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:C344 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) och

2012/13:C359 av Solveig Zander (C).

Reservation 1 (S)

2. Laglott

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:C229 av Gustaf Hoffstedt (M),

2012/13:C242 av Boriana Åberg (M) och

2012/13:C327 av Johan Hultberg (M).

3. Översyn av vårdnadsreglerna

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:C243 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:C389 av Veronica Palm m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 2 (S, V)

4. Övriga motionsförslag – förenklad beredning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ju367 av Andreas Norlén (M) yrkande 1,

2012/13:C201 av Marianne Berg m.fl. (V),

2012/13:C207 av Carina Herrstedt (SD),

2012/13:C209 av Carina Hägg (S),

2012/13:C213 av Lars-Arne Staxäng och Betty Malmberg (båda M),

2012/13:C214 av Lars-Arne Staxäng och Finn Bengtsson (båda M),

2012/13:C225 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S),

2012/13:C230 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2,

2012/13:C240 av Elin Lundgren (S),

2012/13:C241 av Boriana Åberg (M),

2012/13:C245 av Maria Abrahamsson (M),

2012/13:C247 av Maria Lundqvist-Brömster och Barbro Westerholm (båda FP),

2012/13:C248 av Maria Lundqvist-Brömster och Barbro Westerholm (båda FP),

2012/13:C249 av Maria Lundqvist-Brömster (FP),

2012/13:C252 av Christer Winbäck (FP),

2012/13:C264 av Mikael Jansson (SD) yrkandena 1–3,

2012/13:C269 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S),

2012/13:C272 av Kent Ekeröth (SD),

2012/13:C278 av Christer Akej (M),

2012/13:C283 av Emma Carlsson Löfdahl (FP),
2012/13:C284 av Emma Carlsson Löfdahl (FP),
2012/13:C296 av Eva-Lena Jansson (S),
2012/13:C298 av Patrick Reslow (M),
2012/13:C306 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson i Umeå (båda S),
2012/13:C309 av Lars Isovaara (SD),
2012/13:C311 av Gunilla Nordgren (M),
2012/13:C312 av Linda Wemmert (M),
2012/13:C314 av Per Lodenius (C),
2012/13:C320 av Katarina Brännström (M),
2012/13:C325 av Anna Steele (FP),
2012/13:C336 av Kristina Nilsson och Eva Sonidsson (båda S),
2012/13:C337 av Mattias Jonsson (S),
2012/13:C347 av Rickard Nordin (C),
2012/13:C351 av Fredrik Schulte m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,
2012/13:C357 av Annika Qarlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C),
2012/13:C360 av Solveig Zander (C),
2012/13:C364 av Maria Lundqvist-Brömster (FP),
2012/13:C381 av Helena Bouveng (M),
2012/13:C384 av Barbro Westerholm (FP),
2012/13:C387 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 3–5,
2012/13:C389 av Veronica Palm m.fl. (S) yrkandena 2–6,
2012/13:C402 av Jan Ericson och Fredrik Schulte (båda M),
2012/13:C413 av Johan Andersson m.fl. (S),
2012/13:C415 av Ann-Christin Ahlberg (S),
2012/13:C419 av Gunvor G Ericson (MP) yrkandena 1 och 2,
2012/13:C426 av Fredrik Olovsson och Lennart Axelsson (båda S),
2012/13:C429 av Edward Riedl (M),
2012/13:C430 av Annelie Enochson och Yvonne Andersson (båda KD) yrkandena 2, 3 och 5–9,
2012/13:C439 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 5,
2012/13:Sf215 av Andreas Carlson (KD) yrkande 2,
2012/13:Sf267 av Anders Andersson (KD) yrkande 2,
2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S) yrkande 22,
2012/13:So328 av Börje Vestlund och Hans Ekström (båda S) yrkande 2,
2012/13:So346 av Kerstin Engle (S) yrkande 2,
2012/13:So560 av Börje Vestlund m.fl. (S) yrkandena 2 och 4,
2012/13:So595 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkandena 17, 19 och 22,
2012/13:Ub474 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S) yrkande 2 och

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 16, 18 och 19.

Stockholm den 14 februari 2013

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Nina Lundström (FP), Oskar Öholm (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Carina Ohlsson (S), Marta Obminska (M), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Ola Johansson (C), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M), Lars Eriksson (S) och Bino Drummond (M).

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet 89 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2012 på det familjerättsliga området. Motionsyrkandena gäller utredningar om faderskap, talerätt i mål om fastställande av faderskap, föräldraskap vid assisterad befruktning, adoption, översyn av vårdnadsreglerna, riskbedömningar vid vårdnadstvister, fler än två vårdnadshavare, automatisk gemensam vårdnad för ogifta föräldrar, särskilt biträde för barn i vårdnads mål, olovligt bortförda barn i internationella förhållanden, umgängesrätt för biologisk förälder, umgängesrätt för annan än biologisk förälder, tillsyn av överförmyndare, gode män, god man för ensamkommande flyktingbarn, införande av barnbalk, ersättning till vigselförrättare, tvångs- och barnäktenskap, s.k. flersamma förhållanden, ändringar i namnlagen, retroaktiva namnbyten, laglott, särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, arvsrätt för kusiner och registrering av testamenten.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Gode män

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om gode män. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 1 (S).

Motionerna

Matilda Ernkrans m.fl. (S) föreslår i motion 2012/13:C344 ett tillkännagivande om att rätten för de närmaste släktingarna till den enskilde som har god man eller förvaltare att ta del av handlingar hos den gode mannen eller förvaltaren bör begränsas.

Motion 2012/13:C359 av Solveig Zander (C) innehåller förslag på ett tillkännagivande om att det belopp som huvudmannen får förbehålla sig innan denne måste bidra till företrädarens arvode måste höjas.

Bakgrund

I föräldrabalken föreskrivs att till god man ska utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig man eller kvinna (11 kap. 12 § föräldrabalken).

Allmänna bestämmelser om bl.a. gode mäns verksamhet finns i 12 kap. föräldrabalken. Gode män och förvaltare ska, i den mån det följer av deras förordnande, bevaka rätten för de personer som de företräder, förvalta

deras tillgångar och sörja för deras person (2 § första stycket). Förmyndare, gode män och förvaltare ska omsorgsfullt fullgöra sina skyldigheter och alltid handla på det sätt som bäst gagnar den enskilde (3 §).

Gode män och förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande (16 § första stycket). Beslut om arvode och ersättning för utgifter fattas av överförmyndaren. Överförmyndaren bestämmer dessutom i vad mån arvode och ersättning för utgifter ska betalas med medel som tillhör den enskilde. Om det inte finns särskilda skäl för något annat, ska arvode och ersättning för utgifter, inklusive de avgifter och skatter som utgår på dem, betalas med den enskildes medel i den mån hans eller hennes beräknade inkomst under det år när uppdraget utförs överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken eller hans eller hennes tillgångar under samma år överstiger två gånger prisbasbeloppet (16 § andra och tredje stycket).

Att arvode och ersättning för utgifter ska betalas med den enskildes medel i den mån hans eller hennes inkomst eller tillgångar överstiger de angivna gränobeloppen innebär att den enskilde får debiteras högst det överskjutande beloppet. Om såväl inkomsten som tillgångarna överstiger de angivna gränobeloppen får överstigande delar läggas samman vid bedömningen.

Det belopp som den enskilde får behålla innan han eller hon måste bidra till företrädarens arvode höjdes den 1 juli 2006 från två till nuvarande 2,65 prisbasbelopp före skatt.

Vid överförmyndarens handläggning tillämpas bestämmelser i 16 kap. föräldrabalken. Den som har god man eller förvaltare har rätt att ta del av de handlingar som rör ställföreträdarskapet och som förvaras hos överförmyndaren. En sådan rätt har också den enskildes make eller sambo och närmaste släktingar (7 §).

Utredningen om förmyndare, gode män och förvaltare

I utredningsbetänkandet Frågor om förmyndare och ställföreträdare för vuxna (SOU 2004:112) ifrågasatte utredningen om närstående till den hjälpbehövande ska äga rätt att utan sekretessprövning ta del av handlingar som innehåller information om andra personer, t.ex. om den som är förordnad som företrädare med stöd av 16 kap. 7 § föräldrabalken. Olika intyg om en företrädarens lämplighet torde normalt inte innehålla uppgifter som kan vara till skada för denne om de röjs. Så är normalt inte heller fallet med handlingar som betyg, tjänstgöringsintyg, vitsord etc. Utdrag ur belastningsregistret kan emellertid innehålla uppgifter som, utan att ha någon direkt betydelse för bedömningen av företrädarens lämplighet, är mycket integritetskänsliga. Med hänsyn till graden av känslighet är också åtkomsten av sådana uppgifter strängt reglerad. Det kan naturligtvis hävdas att närstående till en hjälpbehövande person har ett intresse av att få veta om

företrädaren har gjort sig skyldig till något brottsligt och i så fall vilket slags kriminalitet det handlar om. Enligt utredningens mening är emellertid uppgifterna av sådan art att integritetsskäl starkt talar för att utdrag ur belastningsregistret inte bör omfattas av närståendes rätt till insyn enligt 16 kap. 7 § föräldrabalken. Det bör därför enligt utredningen införas en bestämmelse som undantar utdrag ur belastningsregistret. Om en närstående i fortsättningen vill ta del av innehållet i ett sådant utdrag, ska överförmyndaren göra en vanlig sekretessprövning utifrån huvudregeln i 9 kap. 14 § sekretesslagen.

Utöver belastningsregisterutdrag kan det finnas andra känsliga uppgifter hos överförmyndaren som inte har omedelbar betydelse för ställföreträdarskapet och som närstående inte utan vidare bör få ta del av. Det rör sig främst om uppgifter som kan äventyra den enskildes eller ställföreträdarens säkerhet. Det förekommer dessvärre att närstående till den hjälpbehövande kommer i konflikt med sin anförvant eller dennes ställföreträdare. Konflikten kan leda till att besöksförbud utfärdas och till att åtgärder vidtas för att skydda den utsatta personens identitet eller adress. Inom folkbokföringen finns tre former av skydd för personuppgifter: sekretessmarkering, kvarskrivning och fingerade personuppgifter. Sekretessmarkering innebär att folkbokföringens personuppgifter, som normalt är offentliga, blir sekretessbelagda. Kvarskrivning innebär att en person som flyttar till ny adress får behålla sin "gamla" adress i folkbokföringsregistret. Den verkliga adressen förvaras manuellt hos Skatteverket. Fingerade personuppgifter innebär att en person medges att använda en helt ny identitet utan koppling till den gamla. Överförmyndaren måste med nödvändighet hantera personuppgifter som kan vara föremål för någon av de skyddsformer som anges ovan. Vid en normal sekretessprövning enligt 9 kap. 14 § sekretesslagen (1980:100) kan överförmyndaren vägra att lämna ut sådana uppgifter, om omständigheterna kräver det. Möjligheten till direktinsyn enligt 16 kap. 7 § föräldrabalken sätter emellertid som framgått ovan de vanliga sekretessbestämmelserna ur spel, och t.ex. en anhörig till den hjälpbehövande kan begära att få ta del av uppgifter om den hjälpbehövandes eller ställföreträdarens adress som är föremål för kvarskrivning. Person- och adressuppgifter kan inte anses vara centrala för att den hjälpbehövandes anhöriga ska kunna följa skötseln av den enskildes angelägenheter eller i övrigt få insyn i ställföreträdarskapet. Mot bakgrund härav anser utredningen att direktinsynen enligt 16 kap. 7 § föräldrabalken för närstående även bör begränsas så att den inte omfattar sekretessmarkerade personuppgifter, uppgift om verklig adress vid kvarskrivning samt fingerade personuppgifter.

Några av de förslag som lagts fram av Förmyndarskapsutredningen har lett till lagstiftning, bl.a. de ändringar som den 1 januari 2009 utvidgade länsstyrelsens tillsynsansvar i 19 kap. föräldrabalken. Utredningens återstående förslag bereds enligt uppgift från Justitiedepartementet fortfarande inom Regeringskansliet.

Utredningen om bättre förutsättningar för gode män och förvaltare

Regeringen beslutade den 15 mars 2012 om kommittédirektiv till en utredning om bättre förutsättningar för gode män och förvaltare (dir. 2012:16). Enligt direktiven ska en utredare föreslå åtgärder som ger bättre förutsättningar för gode män och förvaltare. Syftet är att säkerställa att det finns tillgång till kvalificerade och lämpliga ställföreträdare. Utredaren ska föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som det finns anledning till. Utredningen ska komplettera det tidigare lämnade utredningsbetänkandet Frågor om förmyndare och ställföreträdare för vuxna (SOU 2004:112). Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2013.

Utskottets ställningstagande

Vad först gäller motion 2011/12:C359 om rätten att få ta del av handlingar som rör ställföreträdarskapet har denna fråga övervägts av Utredningen om förmyndare, gode män och förvaltare. Utredningsbetänkandet bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet av det pågående beredningsarbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Vad därefter gäller motion 2011/12:C344 om den enskildes ersättningskyldighet har beloppet justerats den 1 juli 2006. Vidare har regeringen tillsatt en utredning som ska föreslå åtgärder som ger bättre förutsättningar för gode män och förvaltare. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagen. Även detta motionsyrkande bör därför avslås.

Laglott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en översyn av bröstarvingars rätt till laglott.

Motionerna

Gustaf Hoffstedt (M) föreslår i motion 2012/13:C229 ett tillkännagivande om en översyn av bröstarvingars rätt till laglott. När det gäller omyndiga barn finns enligt motionären ett reellt försörjningsbehov, men då det gäller myndiga barn bör staten inte kunna framtvunga en förmögenhetsöverföring mellan föräldrar och barn då detta strider mot äganderätten.

Motion 2012/13:C242 av Borian Åberg (M) innehåller förslag på ett tillkännagivande om en översyn av laglottssystemet. Detta är enligt motionären otidsenligt och det strider i grunden mot äganderätten. Motionären menar att det i stället bör stå var och en fritt att själv få besluta om sin kvarlåtenskap.

Även i motion 2012/13:C327 av Johan Hultberg (M) föreslås ett tillkännagivande om en översyn av laglottssystemet. Enligt motionären inskränker rätten till laglott den enskildes rätt att fritt disponera över sin egendom, medan omyndiga barn dock även fortsättningsvis bör ha kvar rätten till en del av sin förälders kvarlåtenskap.

Bakgrund

Enligt 2 kap. ärvdabalken går ett arv i första hand till den avlidnes bröst-arvingar, dvs. barn och deras avkomlingar, med det undantag som följer av 3 kap. när den avlidne efterlämnar make eller maka. (Reglerna om efterlevande makes arvsrätt infördes 1988.) Om något barn till den avlidne har dött före den avlidne och efterlämnat barn ska dessa barnbarn till arvlåtaren dela det avlidna barnets lott lika. Hälften av den arvslott som en bröst-arvinge har rätt till enligt dessa regler kallas laglott. Arvingen har alltid rätt att få ut laglotten i arv efter arvlåtaren.

Skulle arvlåtaren ha testamenterat bort egendom som omfattas av laglottsanspråket, kan bröst-arvingen begära jämkning av testamentet. Jämkning ska begäras inom sex månader från det att bröst-arvingen fick del av testamentet. Sker inte det, har bröst-arvingen förlorat sin rätt. Bröst-arvinges laglott skyddas inte bara mot testamente utan även mot gåva som till syftet är att likställa med testamente.

Tidigare behandling

I proposition 1986/87:1 Äktenskapsbalk m.m. föreslog regeringen de nu gällande reglerna i 3 kap. ärvdabalken om efterlevande makes arvsrätt. I propositionen gjorde regeringen bedömningen att även nuvarande regler om rätt till laglott behålls.

I samband med riksdagsbehandlingen av propositionen (bet. 1986/87:LU18) erinrade lagutskottet om att laglotten har två syften, nämligen dels att bevara en del av den avlidnes kvarlåtenskap åt dennes närmaste släktingar, dels att skapa rättvisa mellan bröst-arvingarna inbördes och förhindra att arvlåtaren genom testamente i alltför hög grad gynnar någon eller några av dem på de övrigas bekostnad. Enligt utskottets mening kunde det med visst fog hävdas att inte någon i dagens samhälle för sin försörjning är beroende av ett arv från sina föräldrar. Utskottet ansåg att laglotten som en ekonomisk garanti därför har mindre vikt numera. Enligt utskottet kunde laglotten ändock inte anses ha spelat ut sin roll för bröst-arvingarna. Särskilt för särkullbarn har den fortfarande betydelse, och i ett äktenskap där makarna har gemensamma barn kan den ena maken av olika skäl vilja prioritera dessa barn på bekostnad av barn som maken har i ett tidigare äktenskap eller tillsammans med en förälder som han eller hon inte varit gift med. Ett avskaffande av laglottsinstitutet skulle, fortsatte utskottet, innebära att fältet lämnades fritt för makarna att helt utesluta särkullbarnen från arvsrätt. En sådan ordning framstod enligt

utskottet inte som tillfredsställande med tanke särskilt på att barn till föräldrar som inte varit gifta med varandra först i början av 1970-talet fick rätt till arv efter sin far och dennes släkt och att denna reform ännu inte helt slagit igenom i den allmänna rättsuppfattningen. För ett bibehållande av rätten till laglott talade vidare, enligt utskottets mening, att denna är djupt förankrad i det allmänna rättsmedvetandet och att det i detta avseende i princip råder nordisk rättslikhet. På grund av vad som anförts ansåg utskottet att laglottsinstitutet som sådant inte borde avskaffas.

Lagutskottet har även senare uttalat att vad som anförts 1987 alljämt äger giltighet (se bet. 1996/97:LU8, 2001/01:LU14 och 2001/02:LU14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det som anförts i motionerna inte utgör tillräckliga skäl för riksdagen att ta initiativ till en översyn av reglerna om bröstarvingars rätt till laglott. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Översyn av vårdnadsreglerna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en översyn av vårdnadsreglerna. Utskottet hänvisar till pågående och aviserat arbete.

Jämför reservation 2 (S, V).

Motionerna

Marianne Berg (V) föreslår i motion 2012/13:C243 ett tillkännagivande om att domstolar som arbetar med konflikt och försoning i vårdnads- och umgängestvister på försök ska kunna ta in en familjerättssekreterare såsom sakkunnig vid muntliga förberedelser (yrkande 1). Motionären föreslår där efter ett tillkännagivande om ett mer varaktigt system där sådana domstolar ska kunna förordna en sakkunnig person med särskild barnkompetens i familjemål (yrkande 2).

I motion 2012/13:C389 av Veronica Palm m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska få i uppdrag att följa upp den nya lagstiftningen och utvärdera om föräldrar behandlas jämställt av rätten. Utgångspunkten för hela översynen av den nya lagstiftningen ska vara barnets bästa. Regeringen bör därefter komma med förslag på hur man ska kunna komma till rätta med att så många fall går till domstol (yrkande 1).

Bakgrund

Rättsförhållandet mellan barn och föräldrar regleras i föräldrabalken. Denna lagstiftning har under de senaste decennierna genomgått betydande förändringar när det gäller regelverket för när föräldrar separerar och föräldrarna inte kan komma överens om hur deras barn ska ha det.

De senaste större ändringarna i vårdnadsreglerna beslutades av riksdagen våren 2006 och trädde i kraft den 1 juli 2006 (prop. 2005/06:99, bet. 2005/06:LU27, rskr. 2005/06:309). Ändringarna syftade framför allt till att förstärka barnperspektivet i lagstiftningen. De innebar bl.a. att betydelsen av barnets bästa kommer till klarare uttryck i lagen och att barnets bästa ska vara avgörande för alla beslut om vårdnad, boende och umgänge. Genom lagändringarna markerades ytterligare i lagtexten den betydelse som risken för att barnet far illa måste få vid beslut om vårdnad, boende och umgänge. Socialnämnden och domstolen ska vid bedömningen av barnets bästa fästa avseende särskilt vid risken att barnet eller någon annan i familjen utsätts för övergrepp eller att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar eller annars far illa.

Ändringarna innebar också att det infördes en generell skyldighet för domstolen att, om det är lämpligt, verka för samförståndslösningar i indispositiva tvistemål. I mål om vårdnad, boende och umgänge innebär det att domstolen ska verka för att föräldrarna når en samförståndslösning som är förenlig med barnets bästa. Domstolen ska också kunna ge en medlare i uppdrag att försöka få föräldrarna att nå en samförståndslösning till barnets bästa.

Pågående arbete

I november 2011 redovisade Socialstyrelsen i rapporten Familjerätten och barnet i vårdnadstvister (artikelnr 2011-11-40) uppdraget att följa upp hur 2006 års vårdnadsreform slagit igenom i socialtjänstens arbete. I rapporten anges att det bl.a. undersökts hur, i vilken omfattning och under vilka förutsättningar som barn kommer till tals i socialtjänstens upplysningar och utredningar om vårdnad, boende och umgänge; hur socialtjänsten genomför bedömningar av risken för att ett barn far illa; hur barnets bästa kommer till uttryck i de förslag till beslut som socialtjänsten lämnar i sina utredningar samt socialnämndernas behov av vägledning i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge. Enligt Socialstyrelsen är resultatet av uppföljningen positivt. Uppföljningen visar dock på en del förbättringsområden. Socialtjänsten behöver framför allt bli tydligare i sin dokumentation av barnsamtal, i sina motiveringar till förslag till beslut och i sina bedömningar av risken att ett barn far illa. Uppföljningen visar också att socialnämnderna efterfrågar stöd och vägledning om hur de bäst gör sina riskbedömningar. Socialstyrelsen kommer därför att se över socialtjänstens

behov av stöd och hur den befintliga kunskapen bäst kan kommuniceras. Enligt uppgift från Socialdepartementet är rapporten föremål för beredning inom departementet.

I samband med de förslag som regeringen lämnade i proposition 2011/12:53 Barns rätt till vård aviserade regeringen att en utvärdering av 2006 års vårdnadsreform kommer att inledas under mandatperioden. Vid denna utvärdering kommer det enligt propositionen även att göras en utvärdering av den s.k. Trondheimsmodellen, dvs. att tjänstemän med särskild barnkompetens från familjerätten tar aktiv roll i processen i syfte att öka barnperspektivet och nå en samförstånds lösning.

Tidigare behandling

Liknande motionsyrkanden har behandlats av utskottet vid flera tillfällen, senast våren 2012 i betänkande 2011/12:CU16. Utskottet kunde, liksom tidigare, konstatera att regeringen tagit olika initiativ för att följa och utvärdera utvecklingen på området samt att regeringen aviserat att en utvärdering av 2006 års vårdnadsreform skulle komma att inledas under mandatperioden. Mot denna bakgrund ansåg utskottet att det pågående och aviserade arbetet inte borde föregripas genom någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionsyrkandena, varför de borde avslås.

Utskottets ställningstagande

Liksom tidigare kan utskottet konstatera att regeringen tagit och avser att ta initiativ för att följa och utvärdera 2006 års vårdnadsreform. Utskottet anser att detta pågående och aviserade arbete inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionsyrkandena, varför de bör avslås.

Övriga motionsförslag – förenklad beredning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande (S, MP, SD, V).

I motioner från 2012 års allmänna motionstid har väckts förslag på det familjerättsliga området som rör utredningar om faderskap, talerätt i mål om fastställande av faderskap, föräldraskap vid assisterad befruktning, adoption, övriga frågor om översyn av vårdnadsreglerna, riskbedömningar vid vårdnadsvister, fler än två vårdnadshavare, automatisk gemensam vårdnad för ogifta föräldrar, särskilt biträde för barn i vårdnadsfall, olovligt bortförda barn i internationella förhållanden, umgängesrätt för biologisk föräl-

der, umgägesrätt för annan än biologisk förälder, tillsyn av överförmyndare, god man för ensamkommande flyktingbarn, införande av barnbalk, ersättning till vigselförrättare, tvångs- och barnäktenskap, s.k. flersamma förhållanden, ändringar i namnlagen, retroaktiva namnbyten, särkullbarns och efterlevande makes arvsrätt, arvsrätt för kusiner och registrering av testamenten.

Motsvarande eller i allt väsentligt motsvarande motionsförslag har utskottet behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2010/11:CU18, 2011/12:CU12 och 2011/12:CU16, och riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet står fast vid sina senaste ställningstaganden, och det finns inte heller andra skäl att åter behandla motionerna i vanlig ordning. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Gode män, punkt 1 (S)

av Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S) och Lars Eriksson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:C344 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) och avslår motion 2012/13:C359 av Solveig Zander (C).

Ställningstagande

Enligt bestämmelsen i 16 kap. 7 § föräldrabalken har make, sambo och närmsta släktingar till den som har god man eller förvaltare rätt att ta del av handlingar som rör ställföreträdarskapet. Detta kan inte anses förenligt med förhållandena i dagens samhälle. Dagens reglering härstammar från 1994. Redan på 1990-talet hade antalet personer med omfattande behov av stöd i det öppna samhället, däribland av gode män och förvaltare, börjat öka. Nu, nästan 20 år senare, ser vi bland dem som har god man eller förvaltare en kraftig ökning av personer med sammansatt psykiatrisk och neuropsykiatrisk problematik. Utredningar som inom sjukvården och socialtjänsten helt naturligt är strikt sekretessbelagda är tillgängliga för nära och mindre nära släktingar. Denna handlingarnas tillgänglighet gäller oavsett den enskildes önskan om deras hemlighållande. Vi anser att det är angeläget att regeringen återkommer med nödvändiga lagförslag.

Det som anförts ovan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Detta innebär bifall till motion 2012/13:C344 och avslag på motion 2012/13:C359.

2. Översyn av vårdnadsreglerna, punkt 3 (S, V)

av Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Marianne Berg (V) och Lars Eriksson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:C243 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2012/13:C389 av Veronica Palm m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

När det gäller 2006 års vårdnadsreform syftade den till att få föräldrar att samarbeta bättre och till att färre vårdnadstvister skulle gå till domstol. Detta har tyvärr inte slagit igenom på det vis man önskade, utan i stället har antalet fall som går till domstol ökat. I samband med att fler vårdnadstvister går till domstol upplever fler pappor att de inte riktigt tas på allvar och ses som potentiella vårdnadshavare av rätten. Mamman ses ofta som det självklara valet när det gäller ensam vårdnad. Mot denna bakgrund bör därför regeringen snarast ta initiativ till en utvärdering av 2006 års vårdnadsreform. I utvärderingen ska ingå att undersöka om föräldrar behandlas jämställt av domstolarna. Regeringen ska därefter återkomma med förslag i syfte att minska antalet vårdnadstvister.

När det gäller handläggningen av vårdnadstvister vill vi i sammanhanget framhålla ett försöksprojekt som påbörjats vid några svenska domstolar och som bygger på en metod inspirerad av en modell från Norge (den s.k. Trondheimsmodellen). Metoden innebär bl.a. att familjerättssekreterare medverkar vid muntliga förberedelser, att familjerättssekreterare får i uppdrag att genom samarbetsamtal och genom att hjälpa till med kontakter med övriga socialtjänsten eller t.ex. barn- och ungdomspsykiatri hjälpa föräldrar att se barnens behov, bli säkrare i sina föräldraroller och minimera konflikter. Eftersom metoden har visat sig vara framgångsrik är flera domstolar och familjerätter intresserade av att använda den, särskilt i de fall där man kan räkna med upprepade vårdnadskonflikter. Vi anser därför att metoden inledningsvis bör regleras i en försökslag, eftersom uttrycklig reglering saknas i dag. Efter en utvärdering av försöksprojektet bör försöket permanentas. Det är regeringens uppgift att ta nödvändiga initiativ.

Det som anförts ovan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Detta innebär bifall till motionerna 2012/13:C243 yrkande 1 och 2 och 2012/13:C389 yrkande 1.

Särskilt yttrande

Övriga motionsförslag – förenklad beredning, punkt 4 (S, MP, SD, V)

Veronica Palm (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Katarina Köhler (S), Jan Lindholm (MP), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V) och Lars Eriksson (S) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt vissa motionsförslag. Då det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för våra respektive partier i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:CU18, 2011/12:CU12 och 2011/12:CU16, i förekommande fall ihop med företrädare för andra partier.

Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Ju367 av Andreas Norlén (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga elektronisk övervakning till skydd för barn som riskerar att bli bortförda.

2012/13:C201 av Marianne Berg m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på vilken myndighet som ska ansvara för att samordna och följa upp länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare.

2012/13:C207 av Carina Herrstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om faderskapstest.

2012/13:C209 av Carina Hägg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om larmnumret 116 000.

2012/13:C213 av Lars-Arne Staxäng och Betty Malmberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kusiners arvsrätt.

2012/13:C214 av Lars-Arne Staxäng och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka jämställdheten mellan mammor och pappor vid separationer och vårdnadstvister.

2012/13:C225 av Susanne Eberstein och Ingemar Nilsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snarast komma med förslag till lagstiftning om obligatorisk registrering av testamenten.

2012/13:C229 av Gustaf Hoffstedt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arvsrätt.

2012/13:C230 av Maria Ferm m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barn ska kunna ha fler än två juridiska vårdnadshavare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om barns rätt till umgänge med alla sina föräldrar.

2012/13:C240 av Elin Lundgren (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om faderskapstest.

2012/13:C241 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om adoption av vuxna.

2012/13:C242 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av laglotten.

2012/13:C243 av Marianne Berg m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utfärda en försöksförordning för de tingsrätter som arbetar med konflikt och försoning så att man kan ta in familjerättssekreterare som sakkunniga vid muntliga förberedelser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lagstiftning om att domstolar ska kunna förordna sakkunniga med särskild barnkompetens i familjemål.

2012/13:C245 av Maria Abrahamsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av adoptionsreglerna.

2012/13:C247 av Maria Lundqvist-Brömster och Barbro Westerholm (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av utfallet av 2006 års lagändring om umgängets rätt för andra än föräldrar.

2012/13:C248 av Maria Lundqvist-Brömster och Barbro Westerholm (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för en lagändring så att barn har rätt till ett eget ombud i form av en särskild företrädare i vårdnadstvister.

2012/13:C249 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra arvsreglerna i ärvdabalken så att en efterlevande make kan behålla makarnas permanentbostad även om detta skulle inkräkta på särkullbarnens rätt till arv efter sin avlidna förälder.

2012/13:C252 av Christer Winbäck (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över lagstiftningen för flersamma förhållanden.

2012/13:C264 av Mikael Jansson (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ogifta par ska tilldelas gemensam vårdnad efter att pappan frivilligt lämnat faderskapsprov, eftersom nuvarande ordning är diskriminerande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla lagparagrafer som hänvisar till att ta in barnens åsikter bör tas bort, barn ska inte behöva välja mellan sina föräldrar; nuvarande ordning är konfliktdrivande.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att gemensam vårdnad vid alla separationer ska vara norm om det inte finns några tidigare noteringar vid myndigheter om sociala problem i hemmet.

2012/13:C269 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om särkullbarn.

2012/13:C272 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fullmaktsäktenskap inte ska erkännas i Sverige och inte heller vara uppehållstillståndsgrundande.

2012/13:C278 av Christer Akej (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om faderskapsutredning för ogifta.

2012/13:C283 av Emma Carlsson Löfdahl (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet att göra en översyn av reglerna vid förhindrande eller försvårande av umgänge.

2012/13:C284 av Emma Carlsson Löfdahl (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att separerade föräldrar med gemensam vårdnad om barn ska ha rätt till samma information.

2012/13:C296 av Eva-Lena Jansson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om särskilt biträde för barn i svåra vårdnadstvister.

2012/13:C298 av Patrick Reslow (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av regelverket kring fastställande av faderskap för sambor i syfte att modernisera gällande lagstiftning.

2012/13:C306 av Fredrik Lundh Sammeli och Helén Pettersson i Umeå (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rutinerna för fastställande av faderskap bör förenklas.

2012/13:C309 av Lars Isovaara (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn och ändring i lag om bröstavingars rätt till arv.

2012/13:C311 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över reglerna i föräldrabalken vad avser rätten att få vara vårdnadshavare i vissa fall.

2012/13:C312 av Linda Wemmert (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jämställt föräldraskap redan vid barnets födsel.

2012/13:C314 av Per Lodenius (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arvodet för vigselförrättare bör höjas.

2012/13:C320 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kontrollen av gode män, överförmyndare och länsstyrelser förbättras och kontrolleras så att kvaliteten höjs.

2012/13:C325 av Anna Steele (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för en kvalitetssäkring av uppdraget som god man för ensamkommande barn.

2012/13:C327 av Johan Hultberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över laglottssystemet.

2012/13:C336 av Kristina Nilsson och Eva Sonidsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om umgängesrätt för far- och morföräldrar.

2012/13:C337 av Mattias Jonsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att ta initiativ till att revidera och modernisera lagstiftningen inom överförmyndarens verksamhet för att göra systemet mer ändamålsenligt utifrån de behov som finns i dag.

2012/13:C344 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändring i 16 kap. 7 § föräldrabalken.

2012/13:C347 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förenklat fastställande av föräldraskap för ogifta par.

2012/13:C351 av Fredrik Schulte m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att gemensam vårdnad automatiskt ska gälla efter det att ett faderskap har fastställts och att barn till ogifta föräldrar därmed ska få samma rättigheter som barn till gifta föräldrar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vårdnadsreglerna bör ses över då samarbetsvårigheter inte bör utgöra en grund för att tilldöma enskild vårdnad.

2012/13:C357 av Annika Qarlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en barnbalk som är likställd föräldrabalken.

2012/13:C359 av Solveig Zander (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att höja fribeloppet för när den enskilde ska betala ersättning till god man eller förvaltare.

2012/13:C360 av Solveig Zander (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en tydlig statlig styrning av överförmyndarverksamheten för att skydda de svagaste i samhället.

2012/13:C364 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i föräldrabalken införa en särskild regel som utesluter rätten till vårdnad om gemensamma barn i de fall då en förälder mördat eller på annat straffbelagt sätt bringat den andre föräldern om livet.

2012/13:C381 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att se över föräldrabalken avseende adoption.

2012/13:C384 av Barbro Westerholm (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om föräldraskap vid assisterad befruktning.

2012/13:C387 av Carina Herrstedt m.fl. (SD):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att äktenskap genomförda genom ombud, där båda makarna inte varit fysiskt närvarande vid vigseln, ska förklaras ogiltiga i vårt land.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Skatteverket inte ska få registrera äktenskap som ingåtts utanför EU om inte Migrationsverket eller länsstyrelsen först godkänt äktenskapet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort möjligheten till dispens för äktenskap där en av parterna är under 18 år.

2012/13:C389 av Veronica Palm m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vårdnadstvister.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om juridiska biträden för barn.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om föräldrapresumtion.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om barnets rätt till vårdnadshavare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om besittningsrätt för efterlevande maka eller make.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stödet till vigselförrättare.

2012/13:C402 av Jan Ericson och Fredrik Schulte (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna till straffsanktioner vid umgängessabotage.

2012/13:C413 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stödet till vigselförrättare.

2012/13:C415 av Ann-Christin Ahlberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tvingande samarbetsamtal vid skilsmässa.

2012/13:C419 av Gunvor G Ericson (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdraget som god man bör tydliggöras och kvalitetssäkras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverket så att barn och ungdomar snabbare ska kunna få en särskild förordnad vårdnadshavare.

2012/13:C426 av Fredrik Olovsson och Lennart Axelsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stödet till vigselförrättare.

2012/13:C429 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över möjligheten att inrätta ett personligt ombud för barn vid rättsprocesser där de berörs.

2012/13:C430 av Annelie Enochson och Yvonne Andersson (båda KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en ordentlig bedömning av risken att barnen ska bortrövas ska göras i samband med vårdnadsprocesser.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att umgängesrätten inhiberas med omedelbar verkan när en förälder befaras föra bort sitt barn.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av en samordningscentral för förbättrad samordning mellan berörda myndigheter vid egenmäktighet med barn.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt aktivera och informera om larmnumret 116 000 i Sverige.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att få målsägarbiträde från svenska staten vid förhandlingar utomlands.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra de bilaterala kontakterna mellan Sverige och andra länder med särskilt syfte att effektivisera tidiga insatser i samband med bortförande.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för våra bilaterala relationer bör verka för ett internationellt kontrollorgan som kan övervaka efterlevnaden av Haagkonventionen.

2012/13:C439 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en barnbalk.

2012/13:Sf203 av Christina Høj Larsen m.fl. (V):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagen om god man för ensamkommande barn.

2012/13:Sf215 av Andreas Carlson (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en god man ska förordnas inom 24 timmar efter barnets eller ungdomens ankomst.

2012/13:Sf267 av Anders Andersson (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förebygga vårdnadstvister.

2012/13:Sf364 av Tomas Eneroth m.fl. (S):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kommunerna ska ha förutsättningar för att tillgodose behovet av godemän.

2012/13:So328 av Börje Vestlund och Hans Ekström (båda S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en föräldraskapspresumtion för att säkerställa alla barns rätt till båda sina föräldrar, oavsett föräldrarnas kön.

2012/13:So346 av Kerstin Engle (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att göra de lagändringar som krävs för att införliva Europiska konventionen om utövan- det av barns rättigheter.

2012/13:So560 av Börje Vestlund m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätten att få retroaktivt ändrade intyg efter ny könstillhörighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar i namnlagen så att människor kan välja ett könkonträrt namn.

2012/13:So595 av Helena Leander m.fl. (MP):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att föräldrabalken bör ses över så att barn kan ha fler än två vårdnadshavare när det har fler än två föräldrar.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska införas en moderskapspresumtion för lesbiska som motsvarar dagens faderskapspresumtion.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en ändring av namnlagen.

2012/13:Ub474 av Yilmaz Kerimo m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ses över i syfte att öppna för möjligheten att barn som lever i skyddat boende ska kunna få tillgång till förskole- eller skolplats utan att den våldsutövande föräldern lämnar sitt medgivande eller får möjlighet att genom förskolan eller skolan hitta barnet.

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om borttagande av möjligheten att begära undan- tag från lagen i fråga om när minderåriga kan ingå äktenskap.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade krav på trossamfund och vigselförrättare att visa nolltolerans mot äktenskap under tvång och barnäkenskap.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav på att utländska äktenskap ska ha ingåtts på sätt som motsvarar den svenska lagstiftningen för att erkännas av den svenska staten.